

ΑΝΑΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΦΟΡΩΝ
TENDERS REVIEW AUTHORITY

Λεωφ. Γρίβα Διγενή 81-83, 2ο όροφο, Τ.Θ. 24820, 1304 Λευκωσία
Τηλ: 22445100, Φαξ: 22445107, Email: tra@aap.gov.cy, Web: www.tra.gov.cy

Προσφυγή Αρ. 47/2015

Μεταξύ:

INDRA SISTEMAS S.A.

Αιτητών

v.

ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αναθέτουσας Αρχής

**Αναθεωρητική Αρχή
Προσφορών**

Έφη Παπαδοπούλου, Πρόεδρος
Λοΐζος Κάππας, Μέλος
Γιώργος Αναστασίου, Μέλος
Σόλων Παπαθεοχάρους, Μέλος
Βασίλης Πάλμας, Μέλος

Αιτητές:

INDRA SISTEMAS S.A.

Αντιπροσωπεύθηκε από την:

1. Έλενα Ρήγα, Δικηγόρο για Ανδρέα Νεοκλέους & Σία ΔΕΠΕ

Αναθέτουσα Αρχή:

ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΕΡΓΩΝ

Αντιπροσωπεύθηκε από τους:

1. Έλενα Συμεωνίδου, Δικηγόρο της Δημοκρατίας
2. Αριστοτέλη Σάββα, Συντονιστή Επιτροπής Αξιολόγησης

Ημερομηνία έκδοσης Απόφασης: 16 Μαρτίου, 2016

Α Π Ο Φ Α Σ Η

Αντικείμενο της παρούσας Προσφυγής είναι η απόφαση του Τμήματος Δημοσίων Έργων («η Αναθέτουσα Αρχή») να κατακυρώσει το Διαγωνισμό με αρ. PS/GS/11 με ονομασία «*Deployment of Integrated Public Transport ITS Systems incorporating: 1. Automated Bus Fare Collection System, and 2. Fleet Management and Passenger Information System*» στην εταιρεία Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A (GMV Sistemas SA) («ο επιτυχών») αντί στην εταιρεία INDRA SISTEMAS S.A. («οι Αιτητές»).

Ο υπό εξέταση διαγωνισμός δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό σύστημα καταχώρησης συμβάσεων του Γενικού Λογιστηρίου E-procurement στις 21.07.2014, με τελική ημερομηνία υποβολής προσφορών τη 31.10.2014.

Με την ολοκλήρωση από την Επιτροπή Αξιολόγησης της Ποιοτικής και Τεχνικής Αξιολόγησης των προσφορών υποβλήθηκε στο Συμβούλιο Προσφορών του Υπουργείου Μεταφορών Επικοινωνιών και Έργων Έκθεση Τεχνικής Αξιολόγησης με ομόφωνη εισήγηση για το άνοιγμα των Οικονομικών Φακέλων των προσφορών που κρίθηκαν αποδεκτές. Η εισήγηση υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών.

Ακολούθως ανοίχθηκαν οι Οικονομικοί Φάκελοι των προσφερόντων έγινε η Οικονομική Αξιολόγηση τους και στις 4.9.2015 υποβλήθηκε Έκθεση Οικονομικής Αξιολόγησης με εισήγηση για κατακύρωση της προσφοράς στον επιτυχόντα. Η εισήγηση υιοθετήθηκε από το Συμβούλιο Προσφορών και η απόφαση γνωστοποιήθηκε με επιστολές ημερομηνίας 14.9.2015.

Οι Αιτητές υποστήριξαν ότι ο TECHNICAL SOLUTION MANAGER (TSM) που ο επιτυχόν πρότεινε με την προσφορά του δεν πληροί τις απαιτήσεις της παραγράφου 4 του ANNEX II: TERMS OF REFERENCE – TECHNICAL SPECIFICATIONS. Συγκεκριμένα υποστήριξαν ότι από το βιογραφικό που υποβλήθηκε για τον TSM κ. Casado Lobato δεν προκύπτει να συμπληρώνονται τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια εμπειρίας στον τομέα του Bus Fare Collection Systems (BFCS) ως η απαίτηση του όρου. Η εμπειρία του στο συγκεκριμένο τομέα, υπέβαλαν, προκύπτει από τα έργα SZCZECINZ, NOWYSAE και MOVILIDID για τα οποία η συνολική εμπειρία είναι τέσσερα (4) χρόνια. Ο όρος του διαγωνισμού αναφορικά με την επαγγελματική εμπειρία προσφοροδοτών, σημείωσαν, αποτελεί ουσιώδη όρο του διαγωνισμού και κατ' επέκταση η προσφορά του επιτυχόντα θα έπρεπε να απορριφθεί. Τα όσα αναφέρονται στην αγόρευση της Αναθέτουσας Αρχής είναι εκ των υστέρων ισχυρισμοί και δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη. Καθίσταται σαφές, σημείωσαν, ότι η απαίτηση της «αποδεδειγμένης πείρας σε παρόμοια έργα» αφορούσε τον ίδιο τον Technical Manager και δεν μπορεί να

συνάγεται ότι αυτός έχει την εμπειρία επειδή διετέλεσε Project Manager για την ανάπτυξη συστημάτων του επιτυχόντα.

Η Αναθέτουσα Αρχή από την πλευρά της ανέφερε ότι η εμπειρία του TSM σε συστήματα Bus Fare Collection Systems (BFCS) και Fleet Management (FM) και Passenger Information Systems (PIS) τεκμηριώνεται από το σύνολο της επαγγελματικής του εργασίας. Στο βιογραφικό σημείωμα του κ. Oscar Casado αναφέρεται ότι την περίοδο 2004 – 2012 εργάστηκε στον επιτυχόντα ως Project Manager υπεύθυνος για την ανάπτυξη των συστημάτων για Δημόσιες Μεταφορές. Τα συστήματα αυτά, πρόσθεσε, περιλαμβάνουν BFCS, FM and PI systems. Το γεγονός, ότι από το 2004 μέχρι το 2012, ο κος Oscar Casado διετέλεσε Project Manager για την ανάπτυξη των συστημάτων του επιτυχόντα που εφαρμόστηκε σε στόλους δημόσιων μεταφορών, του προσδίδει εξειδικευμένη και σε βάθος γνώση και εμπειρία των συστημάτων αυτών. Επίσης, τεκμηριώνεται η ικανότητα του να κατανοήσει τις τεχνικές πτυχές, να επιλύσει προβλήματα που πιθανόν να παρουσιαστούν και να στηρίξει τον project manager στην επιτυχή υλοποίηση του έργου, που είναι η ουσία ύπαρξης τέτοιων ειδικών στην ομάδα έργου. Από τον πίνακα του βιογραφικού του, πρόσθεσαν, τα έργα SZCZECINZ, NOWYSAE και MOVILIDID προσδίδουν πρόσθετη εμπειρία για ακόμη 48 μήνες. Ταυτόχρονα ο κος Oscar Casado από το 2012 ως σήμερα είναι Head of Public Transport Technologies και έχει υπό την ευθύνη του το σύνολο της ανάπτυξης των συστημάτων GMV που αφορούν δημόσιες μεταφορές και συμπεριλαμβάνουν

BFCS, FM and PIS. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε υπόψη της την εμπειρία του στην ανάπτυξη των συστημάτων GMV και στην εφαρμογή τους από το 2004.

Σύμφωνα με τον όρο 6.2.3 (4) του Μέρους Α των Εγγράφων του Διαγωνισμού (Technical and Professional Ability) οι προσφέροντες για να μπορούν να λάβουν μέρος στην παρούσα προσφορά θα πρέπει στην προτεινόμενη ομάδα έργου να συμπεριλάβουν πρόσωπα τα οποία:

«They must include in the proposed Project Team personnel whose qualifications shall cover the minimum required ones for the Contractor's personnel, as these are described in Section 4 of Annex II. TERMS OF REFERENCE – TECHNICAL SPECIFICATIONS of the Tender Documents».

Στη Παράγραφο 4 του Παραρτήματος II «ANNEX II: TERMS OF REFERENCE – TECHNICAL SPECIFICATIONS» προνοείται ότι:

«4. REQUIREMENTS IN PERSONNEL

4.1 Contractor's Project Manager & Technical Solution Manager

[...]

(ii) Technical Solution Manager

The Contractor shall appoint a Technical Solution Manager/s, educated at University Degree level, with 5 years proven experience in similar projects (Bus Fare Collection Systems and Fleet Management and Passenger Information Systems), who is expected to support the Project Manager on the implementation of the systems. It may be two persons, one covering Bus Fare Collection and one Fleet Management and Passenger Information Systems, with 5 years experience in the respective field each».

Ο επιτυχών με την προσφορά του δήλωσε τον Oscar Casado Lobato ως Technical Solution Manager του έργου. Στο βιογραφικό σημείωμα του εν λόγω προσώπου στην παράγραφο 24 στον πίνακα με τίτλο «*Professional experience record*» καταγράφονται τα ακόλουθα:

Company / Organisation	Period		Position	Description of Duties*
	From	To		
GMV Sistemas	2012	-	Head of Public Transport Technologies Section	<ul style="list-style-type: none"> Management of section for several projects implementations and support mainly in Poland Project Management in key projects
GMV Sistemas	2006	2012	Project Manager	<ul style="list-style-type: none"> Project Management HW and SW development
GMV Sistemas	2004	2006	Project Engineer	<ul style="list-style-type: none"> HW development for embedded systems Embedded SW development Testing on site and in laboratory.
GMV Sistemas	2002	2004	Scholarship	<ul style="list-style-type: none"> R&D embedded software development

Επίσης, στην παράγραφο 25 στον πίνακα με τίτλο «*List of projects similar to the one being put out to tender*» καταγράφονται τα εξής :

25. List of projects similar to the one being put out to tender

Project title	Implementation dates (start-completion)	Project value	Recipient / Contracting Entity	Summary description of project	Responsibilities – Duties
SZCZECIN2	JUNE 2013- JANUARY 2015	37.620.541,45 PLN (approx. 8.9M EUR)	ZDiTM Szczecin	Implementation of FMS, CCTV and FCS in Szczecin	Technical Manager of the solution proposed.
TRISTAR	DECEMBER 2012- DECEMBER 2014	3.919.835,56 PLN (approx. 0.93M EUR)	Qumak	Subcontract for Implementation of FMS system and trip planner in TRISTAR area (Gdansk, Gdynia, Sopot) for 675 vehicles and 70 displays including migration of old system and implementation of a Trip Planner based on Open Trip Planner	Project Manager
NOWYSAE	SEPTEMBER 2011- OCTOBER 2012	4.907.017,35 PLN (approx. 1.1M EUR)	MPK Nowy Sącz	Implementation of Fleet Management System and Fare Collection System in 70 vehicles and 6 displays	Project Manager
MOVILIDID	MAY 2010- JUNE 2011	119990,49 EUR	Valladolid City Council	Implementation of Contactless Solution for public transport in Valladolid for 150 buses	Project Manager
TRANSLADEM	SEPTEMBER 2008- SEPTEMBER 2012	7.900.000 EUR	Castilla y León Regional Government	Implementation, operation and management of FM-PIS in Region and Transport On	Project Manager

Η Επιτροπή Αξιολόγησης εξετάζοντας το Βιογραφικό Σημείωμα του Oscar Casado Lobato ως Technical Solution Manager του έργου ικανοποιήθηκε ότι πληρούνται οι πιο πάνω απαιτήσεις του Διαγωνισμού και αυτό φαίνεται στην σελ. 49 όπου συγκεκριμένα καταγράφεται ότι:

«√ 2008-2014 – *Experience in delivering Automated Fare Collection Systems and Fleet Management and Passenger Information Systems*

√ 2006-2014 *System Engineer – Manager in various Automated Fare Collection System Projects*».

Με βάση τους πιο πάνω όρους του διαγωνισμού φαίνεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν περιορίζεται να αποδεχθεί ως σχετική εμπειρία με τη δηλωθείσα θέση του Technical Solution Manager μόνο αυτή που δηλώνεται στο σημείο «*List of projects similar to the one being put out to Tender*» του βιογραφικού σημειώματος του Oscar Casado Lobato. Στην ενέργεια της αυτή συνηγορεί το γεγονός ότι ο όρος δεν απαιτεί συγκεκριμένο ύψος ποσού σε παρόμοια έργα τα οποία συμμετείχε με την ιδιότητα του ως Technical Solution Manager (όπως λ.χ. γίνεται σε σχέση με τον Project Manager). Ούτε απαιτείται να υποβληθεί οτιδήποτε άλλο για τεκμηρίωση της εμπειρίας του εκτός όσων δηλώνει στο βιογραφικό του. Επομένως, μπορεί να ληφθεί υπόψη και η επαγγελματική εμπειρία του Technical Solution Manager που δηλώνεται στο σημείο 11 του βιογραφικού του σημειώματος «*Professional experience record*». Συνεπώς, κρίνεται εύλογη η θέση της Αναθέτουσας Αρχής ότι έλαβε υπόψη της την εμπειρία του Oscar Casado από το σύνολο της

επαγγελματικής του εργασίας, ήτοι ότι εργάστηκε την περίοδο 2004 – 2012 στον επιτυχόντα ως Project Manager, υπεύθυνος για την ανάπτυξη των συστημάτων για Δημόσιες Μεταφορές που περιλαμβάνουν Bus Fare Collection Systems and Fleet Management and Passenger Information Systems που του προσδίδει εξειδικευμένη και σε βάθος γνώση και εμπειρία των συστημάτων αυτών. Η θέση των Αιτητών ότι δεν προκύπτει να συμπληρώνονται τουλάχιστον πέντε (5) χρόνια εμπειρίας στον τομέα του Bus Fare Collection Systems από τον Oscar Casado Lobato αλλά μόνο τέσσερα (4) χρόνια με βάση τα δηλωθέντα έργα SZCZECINZ, NOWYSAE και MOVILIDID δεν βρίσκει έρεισμα στα απαιτούμενα του όρου, συνεπώς δεν ευσταθεί.

Άλλωστε από την έκθεση αξιολόγησης προκύπτει ότι η Αναθέτουσα Αρχή όλους τους προσφοροδότες τούς μεταχειρίστηκε αναφορικά με τον σχετικό όρο του διαγωνισμού κατά τον ίδιο τρόπο αφού έλαβε υπόψη της τόσο το σύνολο της επαγγελματικής εμπειρίας που καταγράφεται στο σημείο 11 «*Professional experience record*» όσο και τα έργα που δηλώθηκαν στο σημείο 12 «*List of projects similar to the one being put out to Tender*». Ο ακριβής ρόλος και/ή η προηγούμενη τεχνική εμπειρία ενός εμπειρογνώμονα σε ένα έργο δεν καθορίζεται μόνο από τον τίτλο που δηλώνεται αλλά και από το σύνολο των καθηκόντων που έχει τόσο κατά την εκτέλεση των έργων όσο και από τα καθήκοντα που είχε στην εταιρεία που εργάζεται κατά την εκτέλεση έργων. Η Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών είναι καλά γνωστό ότι δεν μπορεί να υποκαταστήσει την κρίση της διοίκησης επί

ζητήματος το οποίο απαιτεί και τεχνικές γνώσεις όπως το παρόν. Με τα όσα έχουν τεθεί ενώπιον μας κρίνεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή διερεύνησε το θέμα εκτεταμένα προτού εύλογα και αιτιολογημένα καταλήξει.

Ως δεύτερο λόγο ακύρωσης της προσβαλλόμενης απόφασης οι Αιτητές προβάλλουν ότι η Αναθέτουσα Αρχή άσκησε πλημμελώς το έργο της, εφόσον δεν διευκρίνισε επαρκώς τα στοιχεία που ήταν απαραίτητα να διερευνηθούν ενόψει της ιδιαίτερα χαμηλής προσφοράς του επιτυχόντα. Παραπέμποντας στις υποθέσεις *Lombardini & Mantovani C-285/99 και C-286/99*, Συλλογή 2001, σ.1-9233 και *SAG ELV Slovensko C-599/10*, *EU:C:2012:191* υποστήριξαν ότι η Διοίκηση είναι υποχρεωμένη να αναζητά διευκρινίσεις τις οποίες να αξιολογεί ώστε να εξακριβώνει τη σύνθεση των προσφορών που είναι ασυνήθιστα χαμηλές. Η Αναθέτουσα Αρχή, πρόσθεσαν, μετά τις διευκρινίσεις που δόθηκαν από τον επιτυχόντα αρκέστηκε στην αναφορά «η απάντηση είναι αποδεκτή» χωρίς καμιά αξιολόγηση των διευκρινίσεων που δόθηκαν. Το πόρισμα αυτό της Αναθέτουσας Αρχής, σημείωσαν, πάσχει από έλλειψη αιτιολογίας και δέουσας έρευνας.

Πέραν του πιο πάνω λόγου οι Αιτητές προέβαλαν διάφορους ισχυρισμούς που, ως σημείωσαν, αφενός καταδεικνύουν ότι η προσφορά του επιτυχόντα περιλαμβάνει χαμηλές τιμές και αφετέρου αποτελούν από μόνοι τους ξεχωριστούς λόγους ακύρωσης. Συγκεκριμένα αναφέρθηκαν στις πιο κάτω προδιαγραφές:

- (α) σημείο 43 της οικονομικής προσφοράς του όπου η τιμή των €5.000 που αντιστοιχεί σε €208 το μήνα για γενικά έξοδα γραφείου, εξοπλισμό, αναλώσιμα κ.τ.λ., είναι εξωπραγματικά χαμηλή για τις διαστάσεις του συγκεκριμένου έργου,
- (β) σημείο 34 της οικονομικής προσφοράς του όπου το μηνιαίο κόστος για το development phase είναι €1.111. Για κάθε συσκευή του factory acceptance testing αναλογεί κόστος περίπου €7,14, και για κάθε συσκευή του site acceptance testing αναλογεί κόστος περίπου €10,70, τιμές οι οποίες είναι εξωπραγματικά χαμηλές για τις διαστάσεις του συγκεκριμένου έργου,
- (γ) σημείο 44 της οικονομικής προσφοράς του όπου η τιμή των €35.000 που αντιστοιχεί σε €1.458,33 το μήνα ως γενικά έξοδα προσωπικού, συμπεριλαμβανομένης της διαμονής, ταξίδια, διατροφή και άλλα έξοδα είναι εξωπραγματικά χαμηλή,
- (δ) ο επιτυχών στην οικονομική του προσφορά προσφέρει μόνο δύο εργαζόμενους που θα έχουν την ευθύνη για τη συντήρηση 900 λεωφορείων και επτά χειριστές με περισσότερες από 1400 συσκευές,
- (ε) σημείο 35 της οικονομικής της προσφοράς όπου το ποσό των €23 την ώρα που έθεσε ο επιτυχών με σκοπό την εκπαίδευση των οδηγών δεν είναι σύμφωνα με το επαγγελματικό προφίλ που απαιτείται από τους όρους του διαγωνισμού,
- (στ) σημείο 32 της οικονομικής της προσφοράς της προσφοράς είναι εντελώς άτοπη η τιμή που παραθέτει για τα παλιά λεωφορεία.

Οι Αιτητές αναφορικά με την οικονομική προσφορά του επιτυχόντα υποστήριξαν επίσης ότι δεν έχει τηρηθεί στην προσφορά η πρόνοια της σημείωσης 5 του Εντύπου 11. Συγκεκριμένα, με βάση πίνακα που βρίσκεται στους διοικητικούς φακέλους τόσο για τους Αιτητές όσο και για την εταιρεία Logicom Solutions Ltd υπάρχει προοδευτική αύξηση του ποσού για κάθε χρόνο συντήρησης. Ο επιτυχών υπέβαλε σταθερό ποσό για την συντήρηση παρά τη ρητή πρόνοια της σημείωσης 5. Η παράβαση αυτή, πρόσθεσαν, συνιστά παράβαση ουσιώδους όρου και άνιση μεταχείριση έναντι των λοιπών προσφοροδοτών οι οποίοι τήρησαν τον όρο αυτό και προσέφεραν αύξηση στην τιμή τους κατά την περίοδο συντήρησης, με αποτέλεσμα η προσφορά τους να εμφανίζεται ψηλότερη.

Η Αναθέτουσα Αρχή απέρριψε τον ισχυρισμό των Αιτητών ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν ερεύνησε επαρκώς το θέμα αφού, όπως ισχυρίζεται, τις απόψεις της για το θέμα τις κατέγραψε στην παράγραφο 2.3 της έκθεσης της. Η Αναθέτουσα Αρχή πρόσθεσε ότι ήταν υποχρεωμένη να αποδεχθεί την οικονομική προσφορά του επιτυχόντα, εφόσον κατά την εξέταση της κρίθηκε ότι οι τιμές μονάδας που προσφέρει είναι λογικές και δεν εγείρονται ανησυχίες σε σχέση με την εκτέλεση του έργου και δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε ενδείξεις για χορήγηση κρατικής ενίσχυσης. Πρόσθεσε, δε ότι δεν είχε υποχρέωση εκ του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006 (Ν. 12(I)/2006) να ζητήσει διευκρινίσεις

για τη χαμηλή τιμή του επιτυχόντα αφού δεν είχε πρόθεση να απορρίψει την προσφορά του.

Η Αναθέτουσα Αρχή, επίσης, υποστήριξε ότι η επιλεκτική σύγκριση μικρού μέρους του αντικειμένου της σύμβασης δεν μπορεί να γίνει αποδεκτή. Αναφορικά με τους ισχυρισμούς των Αιτητών για τα σημεία οικονομικής προσφοράς των Αιτητών ανέφερε τα εξής:

- (α) για το σημείο 43 της οικονομικής προσφοράς του επιτυχόντα ανέφερε ότι μια εταιρεία αναμένεται να χρεώσει μόνο πρόσθετο κόστος για το έργο και όχι όλα τα έξοδα γραφείου που πιθανό να μοιράζονται με πολλά άλλα έργα και δραστηριότητες της εταιρείας αλλά και σε άλλα αντικείμενα του ίδιου διαγωνισμού,
- (β) για το σημείο 34 της οικονομικής προσφοράς ανέφερε ότι το factory acceptance testing περιλαμβάνει 4 συσκευές και όχι 1400 όπως λανθασμένα υποδεικνύουν οι Αιτητές, ενώ ο εργοστασιακός έλεγχος και καλή λειτουργία της ίδιας της συσκευής συμπεριλαμβάνεται στην τιμή της συσκευής. Το site acceptance testing, συνέχισαν, περιλαμβάνει τον έλεγχο λειτουργίας αυτών των μηχανών σε συνδυασμό με τα κεντρικά λογισμικά και όχι 1400 συσκευών,
- (γ) ο προσφέρων δεν έχει υποχρέωση να έχει πλήρη ομάδα προσωπικού από τη χώρα προέλευσης του για το σύνολο της περιόδου εκτέλεσης του έργου. Ο τοπικός του συνεργάτης μπορεί να διαδραματίσει τον δικό του ρόλο. Το

κόστος προσωπικού συμπεριλαμβάνεται σε πολλά άλλα σημεία της προσφοράς και δεν πρέπει να χρεώνεται πολλαπλές φορές,

- (δ) η συντήρηση των συστημάτων δεν στηρίζεται σε άτομα, αλλά σε διαβαθμισμένο σύστημα ανταπόκρισης το οποίο περιγράφεται εκτενώς στις παραγράφους 1.2.6 μέχρι 1.2.9 του Παραρτήματος II και στις σελίδες 87 – 135 του Section A της προσφοράς του επιτυχόντα, ενώ η αφαίρεση και αντικατάσταση του ελαττωματικού εξοπλισμού, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του διαγωνισμού, γίνεται από τους ίδιους τους λεωφορειούχους.
- (ε) η εκπαίδευση των οδηγών μπορεί να γίνει με τοπικό προσωπικό ενώ το ποσό των €23/ώρα που έθεσε ο επιτυχών δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητο για Ισπανία, Ελλάδα, Κύπρο και Πολωνία.
- (στ) για το σημείο 32 της προσφοράς του επιτυχόντα ανέφερε ότι η ενέργεια που περιγράφεται δεν περιλαμβάνει τα πιο δύσκολα και χρονοβόρα τμήματα της εργασίας εγκατάστασης. Ο ανάδοχος αναμένεται απλά να αφαιρέσει τη συσκευή από το υφιστάμενο όχημα και θα την τοποθετήσει στο νέο όχημα το οποίο θα έρθει έτοιμο να την υποδεχθεί. Η μία και πλέον ώρα εργασίας τεχνικού, που προσφέρεται κρίνεται ικανοποιητική. Πρόσθεσε επίσης ότι σε σχέση με τη σύνθεση και παραμετροποίηση, η συσκευή είναι ήδη παραμετροποιημένη και συνδεδεμένη στο σύστημα και το μόνο που απαιτείται είναι να ενημερωθεί το σύστημα ότι η συσκευή βρίσκεται σε διαφορετικό όχημα. Οι δύο και πλέον ώρες εργασίας τεχνικού για την απλή σύνθεση και ενημέρωση των λογισμικών κρίνονται ικανοποιητικές.

Η Αναθέτουσα Αρχή σε σχέση με τη σημείωση 5 του εντύπου 11 που αναφέρεται σε «service and equipment of the implementation period» τα οποία δεν περιλαμβάνονται στην περίοδο συντήρησης σημείωσε ότι αν επιλέξει να τα χρησιμοποιήσει τότε, αυτά θα αυξηθούν σύμφωνα με το μέσο ευρωπαϊκό πληθωρισμό. Παραδείγματα που θα χρησιμοποιηθεί η σχετική πρόνοια γίνονται στην παράγραφο 1.2.2.13 του Παραρτήματος II και στο σημείο 34 του Addendum 3. Τόσο ο επιτυχών όσο και ο προσφέρων 8 δεν ακολουθούν προοδευτική αύξηση του ποσού για κάθε χρόνο συντήρησης, ενώ ούτε οι ίδιοι οι Αιτητές εφαρμόζουν αύξηση για το μεγαλύτερο μέρος των ποσών συντήρησης.

Μετά από υποδείξεις των δύο πλευρών και μελέτη των διοικητικών φακέλων εντοπίζουμε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης κατά την αξιολόγηση της προσφοράς του επιτυχόντα κατέγραψε τα ακόλουθα στα πρακτικά Συνάντησης Επιτροπής Αξιολόγησης ημερομηνίας 28.8.2015:

«2.1. Αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς Προσφέροντα 4 – Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA):

i. Το ποσό προσφοράς της εταιρείας Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA) είναι κατά 19% περίπου χαμηλότερο του μέσου όρου των υποβληθέντων προσφορών – και κατά 32% περίπου χαμηλότερο του προϋπολογισμού της σύμβασης.

ii. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι η Οικονομική Προσφορά της εν λόγω εταιρείας είναι ασυνήθιστα χαμηλή και επομένως με βάση την παράγραφο 9.4. «Evaluation of Financial Offer», υποπαράγραφος 7, του Μέρους Α «Instructions to Economic Operators», θα πρέπει να αποσταλεί άμεσα σχετική επιστολή στον Προσφεύγοντα ζητώντας διευκρινήσεις».

Με επιστολή της Αναθέτουσας Αρχής ημερομηνίας 28.8.2015 ζητήθηκε από τον επιτυχόντα υποβολή διευκρινήσεων, συγκεκριμένα αναφέρθηκε ότι:

« [...]»

The Evaluation Committee considers that your Tender Price is abnormally low compared to Contract Budget. Therefore, based on paragraph 9.4 “Evaluation of Financial Offer”, item 7 of Part A “Instructions to the Tender Documents” which specifically states”:

“7. Where the Competent Body considers a Financial Offer to be abnormally low, then, before rejecting it, the Competent Body must request in writing the Tenderer to supply, within ten (10) days of being requested to do so, those clarifications about the composition of its Offer which the Competent Body may deem advisable, as per the provisions of article 61 of Law 12(I)/2006. The Competent Body shall examine the clarifications and shall decide whether to accept them or reject the Offer”.

I hereby request that as [...] you provide clarifications and state the reasons why your Tender Price is abnormally low compared to the Contract Budget, and you confirm that during the presentation of your Tender Offer you have taken into consideration all the requirements of the Tender Documents of the Tender Documents of this Competition».

Ο επιτυχόν με επιστολή του ημερομηνίας 2.9.2015 έδωσε πλήρη ανάλυση των λόγων για τους οποίους η προσφορά του είναι χαμηλή. Μεταξύ άλλων καταγράφει τον τρόπο με τον οποίο η εταιρεία διεξάγει τις εργασίες της, την εμπειρία της στον Τομέα αυτό, τα κόστη του εξοπλισμού, τις διαδικασίες που ακολουθεί, το δυναμικό και ιστορικό της εταιρείας, το ότι παράγει η ίδια σχετικό εξοπλισμό και πολλά άλλα αναφορικά με την οικονομική του προσφορά. Επίσης, επιβεβαιώνει με την εν λόγω επιστολή, όπως του ζητήθηκε, ότι έλαβε υπόψη όλους του όρους και τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

Με βάση τις διευκρινίσεις που δόθηκαν η Επιτροπή Αξιολόγησης σε σχετική συνεδρίαση της, ημερομηνίας 2.9.2015 κατέγραψε τα ακόλουθα:

«Αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς Προσφέροντα 4 – Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA):

- i. Η εταιρεία Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA) στην απάντηση της απαριθμεί μια σειρά από λόγους για τους οποίους προσέφερε την συγκεκριμένη τιμή – και οι οποίοι επεξηγούν ότι:*
  - a. Είναι ιδιωτική εταιρεία και δεν απαιτεί μεγάλα περιθώρια κέρδους.*
  - b. Δουλεύει σε έργα σε αγορές όπως Ανατολικής Ευρώπης και Ασίας και επομένως είναι πολύ ανταγωνιστικής.*
  - c. Αναπτύσσει η ίδια τα συγκεκριμένα λογισμικά και εξοπλισμό που προσφέρει και έχει έλεγχο του κόστους. Δεν χρησιμοποιεί μεταπωλητές.*
  - d. Το κόστος ανάπτυξης των συστημάτων έχει αποσβεστεί εφόσον τα συστήματα αυτά είναι ήδη σε χρήση σε άλλα έργα.*
  - e. Η ανάπτυξη γίνεται στην Ισπανία όπου υπάρχουν χαμηλά κόστη.*
  - f. Οι προσαρμογές διαδικασιών και παραμετροποίησης συστημάτων για επιτυχή ολοκλήρωση του έργου είναι μικρές εφόσον ήδη υπάρχουν σε μεγάλο βαθμό στα δικά της συστήματα.*
  - g. Δεν συμμετέχει σε Κοινοπραξία στο έργο γιατί ανεβάζει το κόστος – σύμφωνα με την δική της εμπειρία.*
  - h. Έχει συμμετάσχει πλήρως στη διαδικασία και συνειδητοποίησε ότι θα υπήρχε πολύ ψηλός ανταγωνισμός στο συγκεκριμένο έργο.*
  - i. Έχει επιλέξει τοπικό συνεργάτη με κριτήρια την ποιότητα, το πόσο κοντά στον πελάτη θα είναι, εμπειρία και κόστος.*
  - j. Η εταιρεία συμπεριλαμβάνει την Κύπρο στους στρατηγικούς της στόχους για επέκταση της εδώ και στη Μέση Ανατολή και συμμετέχει και σε άλλες προσφορές στην Κύπρο ελπίζοντας ότι θα έχει επιτύχει να έχει μακροπρόθεσμη παρουσία.*
  - k. Δεν λαμβάνει οποιανδήποτε κυβερνητική χορηγία.*
  - l. Έχει λάβει υπόψη της στην ετοιμασία της οικονομικής της προσφοράς όλες τις απαιτήσεις του διαγωνισμού και υποδεικνύει ότι συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία προσφοροδότησης (Open Meeting and Site Visits και υπέβαλε πολλές ερωτήσεις).*
- ii. Η Επιτροπή Αξιολόγησης, αφού εξέτασε τους λόγους/διευκρινήσεις που δόθηκαν από την GMV σε σχέση με το ύψος της οικονομικής της προσφοράς, έκρινε ομόφωνα ότι η απάντηση είναι αποδεκτή και επομένως η προσφορά της εν λόγω εταιρείας είναι επίσης αποδεκτή».*

Στην Έκθεση Αξιολόγησης σε σχέση με την οικονομική αξιολόγηση του επιτυχόντα καταγράφονται τα ακόλουθα :

«1. Αξιολόγηση της Οικονομικής Προσφοράς Προσφέροντα 4 - Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA)

- i. Η προσφορά της εταιρείας Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA) δεν παρουσιάζει απόκλιση από το πρότυπο Έντυπο 11.
- ii. Το Έντυπο 11 είναι δεόντως συμπληρωμένο και υπογράφεται από τον Εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπο του Προσφέροντα 4 – MrJuan Antonio March Garcia
- iii. Το Έντυπο 11 είναι δεόντως αριθμημένο, σύμφωνα με το Πρότυπο Έντυπο, με μικρό λάθος στην αρίθμηση των τελευταίων σελίδων που όμως δεν επηρεάζουν την προσφορά.
- iv. Το άθροισμα των τιμών των επιμέρους άρθρων και το συνολικό ποσό που δηλώνεται στο έντυπο της Οικονομικής Προσφοράς έχουν ελεγχθεί και είναι ορθά.
- v. Το ποσό προσφοράς, συμπεριλαμβανομένης και της συντήρησης, είναι **Επτά Εκατομμύρια, Τετρακόσιες Εβδομήντα Επτά Χιλιάδες, Εξακόσια Πενήντα Έξι Ευρώ και Εξήντα Τέσσερα Σεντς (7,477,656.64 Ευρώ) συν ΦΠΑ.**
- vi. Το ποσό προσφοράς της εταιρείας Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA) είναι κατά 19 % περίπου χαμηλότερο του μέσου όρου των υποβληθέντων προσφορών – και κατά 32% περίπου χαμηλότερο του προϋπολογισμού της σύμβασης.
- vii. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έκρινε ότι η Οικονομική Προσφορά της εν λόγω εταιρείας είναι ασυνήθιστα χαμηλή και επομένως - με βάση την παράγραφο 9.4 «Evaluation of Financial Offers», υποπαράγραφος 7, του Μέρους Α «Instructions to Economic Operators” – στις 28 Αυγούστου 2015 αποστάληκε σχετική επιστολή στον Προσφέροντα ζητώντας διευκρινήσεις. Η εν λόγω επιστολή όσο και η απάντηση της εταιρείας, που δόθηκε εμπρόθεσμα την 2 Σεπτεμβρίου 2015, επισυνάπτονται στο Παράρτημα Μ.
- viii. Η Επιτροπή Αξιολόγησης αφού εξέτασε τους λόγους / διευκρινήσεις που δόθηκαν από την εταιρεία Grupo Mecanica del Vuelo Sistemas S.A. (GMV Sistemas SA) σε σχέση με το ύψος της οικονομικής της προσφοράς, έκρινε ομόφωνα ότι η απάντηση είναι αποδεκτή και επομένως η προσφορά της εν λόγω εταιρείας είναι επίσης αποδεκτή.
- ix. Οι τιμές μονάδας του προσφέροντα κρίνονται λογικές.

χ. Η Οικονομική Προσφορά της εταιρείας επισυνάπτεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Λ.»

Με βάση το άρθρο 61 του περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημόσιων Συμβάσεων Προμηθειών, Έργων και Υπηρεσιών και για Συναφή Θέματα Νόμου του 2006, Ν. 12(Ι)/2006 προνοείται ότι:

«61.-(1) Εάν, για δεδομένη σύμβαση, προσφορά φαίνεται ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της, η αναθέτουσα αρχή, πριν να απορρίψει την προσφορά αυτή, ζητά γραπτώς τις διευκρινίσεις εκείνες για τη σύνθεση της προσφοράς που τυχόν κρίνει σκόπιμες. Οι διευκρινίσεις αυτές δύναται να αφορούν ιδιαίτερα-

(α) Τον οικονομικό χαρακτήρα της μεθόδου δομικής κατασκευής, της μεθόδου κατασκευής των προϊόντων ή της παροχής των υπηρεσιών·

(β) τις επιλεγείσες τεχνικές λύσεις ή/και τις εξαιρετικά ευνοϊκές συνθήκες που διαθέτει ο προσφέρων για την εκτέλεση του έργου, την προμήθεια των προϊόντων ή την παροχή των υπηρεσιών·

(γ) την πρωτοτυπία του έργου, των προμηθειών ή των υπηρεσιών που προτείνει ο προσφέρων·

(δ) την τήρηση των διατάξεων περί προστασίας της εργασίας και των συνθηκών εργασίας που ισχύουν στον τόπο εκτέλεσης της σύμβασης·

(ε) την ενδεχόμενη χορήγηση κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα.

(2) Η αναθέτουσα αρχή ελέγχει, σε συνεννόηση με τον προσφέροντα, τη σύνθεση της προσφοράς βάσει των παρασχεθέντων δικαιολογητικών.

(3) Εφόσον η αναθέτουσα αρχή διαπιστώνει ότι μια προσφορά είναι ασυνήθιστα χαμηλή λόγω χορήγησης κρατικής ενίσχυσης στον προσφέροντα, η προσφορά δύναται να απορρίπτεται αποκλειστικά για αυτόν τον λόγο μόνο μετά από διαβούλευση με τον προσφέροντα, και εφόσον ο προσφέρων δεν είναι σε θέση να αποδείξει, εντός επαρκούς προθεσμίας την οποία τάσσει η αναθέτουσα αρχή, ότι η εν λόγω ενίσχυση χορηγήθηκε νομίμως. Όταν η αναθέτουσα αρχή απορρίπτει μια προσφορά υπό τις συνθήκες αυτές, ενημερώνει, μέσω της Αρμόδιας Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων, την Επιτροπή σχετικά.»

Το πιο πάνω άρθρο του Νόμου δεν καθορίζει περιοριστικά τους λόγους για τους οποίους η Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να ζητήσει από τον εκάστοτε προσφοροδότη να δικαιολογήσει την ασυνήθιστα χαμηλή τιμή της προσφοράς του. Επομένως, η

Αναθέτουσα Αρχή μπορεί να καθορίσει και άλλους λόγους για τους οποίους ο προσφοροδότης καλείται να δικαιολογήσει τη χαμηλή τιμή της προφοράς του. Στην παρούσα περίπτωση η Αναθέτουσα Αρχή ζήτησε μόνο όπως τις δοθούν οι συγκεκριμένες διευκρινίσεις για τις οποίες η οικονομική προσφορά του επιτυχόντα είναι ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με τον προϋπολογισμό της σύμβασης. Το γεγονός ότι η Αναθέτουσα Αρχή δεν εξειδίκευσε τους λόγους και/ή δεν ζήτησε για συγκεκριμένα σημεία της οικονομικής προσφοράς του επιτυχόντα σχετική διευκρίνιση δεν συνιστά, ως η θέση των Αιτητών, πλημμελή άσκηση του έργου της. Η κρίση για την ασυνήθιστα χαμηλή τιμή μίας προφοράς κρίνεται επί του συνόλου αυτής και σε σύγκριση με τον προϋπολογισμό της σύμβασης και όχι με επιμέρους χρεώσεις και/ή μέρη του έργου. Ούτε υποχρεούτο η Αναθέτουσα Αρχή να αναζητήσει διευκρινίσεις στη βάση όσων καθορίζονται στο πιο πάνω άρθρο του Νόμου. Εξέταση άλλωστε των λόγων που ο επιτυχόν έδωσε για τη χαμηλή τιμή της προφοράς του ουσιαστικά καλύπτουν όσα το άρθρο 61 του Ν. 12(I)/2006 υπό στοιχεία (α) – (ε) αναφέρει.

Με την πιο πάνω πρόνοια του Νόμου, όπως υποστηρίζει και η Αναθέτουσα Αρχή, δεν σκοπείται μόνο η διασφάλιση ότι ο προσφέρων μπορεί να υλοποιήσει το έργο στο απαιτούμενο επίπεδο του διαγωνισμού και ότι δεν υπάρχουν οποιεσδήποτε ενδείξεις για χορήγηση κρατικής ενίσχυσης αλλά και η προστασία των ίδιων των προσφοροδοτών από αδικαιολόγητη απόρριψη της προφοράς τους. Επίσης, τη διασφάλιση του υγιούς ανταγωνισμού και τη μη στρέβλωση της αγοράς από

κρατικές ενισχύσεις. Συνεπώς, εάν η Αναθέτουσα Αρχή εύλογα διαπιστώνει από τις διευκρινίσεις που δοθήκαν ότι οι τιμές είναι λογικές δεν δικαιολογείται να απορρίψει την προσφορά. Σχετική με το ζήτημα της ασυνήθιστα χαμηλής τιμής είναι η απόφαση του έκτου τμήματος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ημερ. 27.11.2011 στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-285/99 και C-286/99.

Πέραν των πιο πάνω, αξίζει να σημειωθεί ότι η Αναθέτουσα Αρχή με βάση το άρθρο 61 του Νόμου 12(Ι)/2006 δεν έχει υποχρέωση να ζητήσει διευκρινίσεις όταν προτίθεται να αποδεχθεί μια προσφορά, εφόσον ικανοποιείται ότι η προσφερόμενη τιμή δεν είναι ασυνήθιστα χαμηλή σε σχέση με το αντικείμενο της. (Βλέπε Ι.Π. αρ. 47/2011, *VOUROS HEALTHCARE LTD ν. Υπουργείου Υγείας, Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών*, ημερομηνίας 1.2.2012, *Ι.Π. 60/2014, ANΤΙΣΕΛ ΑΦΟΙ Α. ΣΕΛΙΔΗ ΑΕ ν. Υπουργείου Υγείας, Διεύθυνση Αγορών και Προμηθειών*, ημερομηνίας 20.2.2015)

Έχοντας εξετάσει τα ενώπιον μας τεθέντα δεν διαπιστώνουμε, ως η εισήγηση των Αιτητών, ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης δεν αιτιολογεί την απόφαση της. Οι λόγοι που έδωσε ο επιτυχόν για το χαμηλό της προσφοράς του ικανοποίησε πλήρως την Επιτροπή Αξιολόγησης. Το γεγονός ότι η Επιτροπή χρησιμοποιεί πανομοιότυπο λεκτικό με αυτό της επιστολής διευκρινίσεων του επιτυχόντα για τεκμηρίωση του χαμηλού της τιμής της προσφοράς του δεν ισοδυναμεί, ως ο ισχυρισμός των Αιτητών, με μη αξιολόγηση των διευκρινίσεων που δόθηκαν και σαφώς αποτελεί

μέρος της αιτιολογίας της απόφασης της. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι Αιτητές δεν απέδειξαν αλλά ούτε από την προσφορά του επιτυχόντα προκύπτει οτιδήποτε μεμπτό αναφορικά με τη συνολική οικονομική προσφορά του.

Ενόψει του τεκμηρίου κανονικότητας των διοικητικών πράξεων το βάρος είναι στους Αιτητές να αποδείξουν την υπόθεση τους. Το δικαστήριο δεν επεμβαίνει αν από τα ενώπιον του γεγονότα προκύπτει ότι η απόφαση ήταν εύλογα επιτρεπτή (Βλ. μεταξύ άλλων *Coussoumides v. Republic* (1966) 3 C.L.R. 1, *Makrides v. Republic* (1967) 3 C.L.R. 147 και *Georghiades v. Republic* (1980) 3 C.L.R. 525). Το δικαστήριο περιορίζεται στην εξέταση κατά πόσον έχουν τηρηθεί οι σχετικές νομικές και δικονομικές πρόνοιες και αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με τις αρχές του διοικητικού δικαίου. Κατά κανόνα δεν επεμβαίνει σε ευρήματα γεγονότων, ιδιαίτερα όταν αυτά είναι τεχνικής φύσης. (Βλ. *Κουτσού v. Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού* (2001) 3 AAD 311,314).

Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω νομικές αρχές στα γεγονότα της παρούσας υπόθεσης θεωρούμε ότι ήταν εύλογα επιτρεπτό για την Αναθέτουσα Αρχή να δεχθεί ως ικανοποιητικές τις διευκρινίσεις που έδωσε ο επιτυχών. Συνεπώς, ο ισχυρισμός ότι δεν τηρήθηκαν οι πρόνοιες του άρθρου 61 του Ν. 12(I)/2006 δεν ευσταθεί.

Αναφορικά τώρα με τα επιμέρους του έργου και τις σχετικές χρεώσεις που ανέφεραν οι Αιτητές κρίνουμε ότι η διαπίστωση ασυνήθιστα χαμηλής προσφοράς

κρίνεται επί του συνόλου της προσφοράς και όχι αποσπασματικά. Άλλωστε, όπως διαπιστώνεται από αυτά που υπέδειξε η Αναθέτουσα Αρχή υπάρχουν και σημεία της προσφοράς του επιτυχόντα στα οποία υπάρχουν πιο ψηλές κοστολογήσεις από αυτές άλλων προσφοροδοτών. Εν πάση περιπτώσει αυτά δεν μπορούν να εκτιμηθούν από την Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών καθότι αφορούν ζητήματα εκτίμησης τα οποία εμπίπτουν στην αποκλειστική εξουσία της Διοίκησης. Το μόνο το οποίο χρήζει περαιτέρω διερεύνησης από τους επιμέρους ισχυρισμούς των Αιτητών για την οικονομική προσφορά του επιτυχόντα είναι ο ισχυρισμός για τη μη ικανοποίηση της πρόνοιας της σημείωσης 5 του Εντύπου 11.

Σύμφωνα με την σημείωση 5 του Εντύπου 11:

«When services and equipment of the implementation period, are requested in maintenance period, their prices offered for the implementation period shall increase for every year of maintenance passed by the respective European yearly average Harmonised Inflation Costumer Price Index (Yearly Average HICP index). This increase shall not exceeding five percent (5%) in any one year. Where rates are not available, these shall be negotiated».

Η πιο πάνω πρόνοια, όπως επισημαίνει και η Αναθέτουσα Αρχή, αναφέρεται σε «services and equipment of the implementation period» τα οποία δεν περιλαμβάνονται στην περίοδο συντήρησης και αν η Αναθέτουσα Αρχή επιλέξει να τα χρησιμοποιήσει κατά την περίοδο συντήρησης τότε αυτά θα αυξηθούν σύμφωνα με τον μέσο Ευρωπαϊκό Πληθωρισμό. Περαιτέρω, στον σχετικό όρο καθορίζεται

ότι στην περίπτωση κατά την οποία τέτοιες τιμές δεν είναι διαθέσιμες τότε θα υπάρξει διαπραγμάτευση μεταξύ των μερών.

Με βάση τα όσα μας παρουσίασε η Αναθέτουσα Αρχή προκύπτει ότι τόσο ο επιτυχών όσο και ο Προσφέρων 8 – Logicom Solutions Ltd δεν ακολουθούν προοδευτική αύξηση του ποσού για κάθε χρόνο συντήρησης. Πέραν τούτου, από τα σχετικά που υπέδειξε η Αναθέτουσα Αρχή προκύπτει ότι ούτε οι Αιτητές ακολούθησαν επακριβώς τη σημείωση 5 του Εντύπου 11, διότι για το μεγαλύτερο μέρος των ποσών συντήρησης ήτοι €335.614,10 (περίπου 75%) ούτε και οι ίδιοι εφαρμόζουν αύξηση. Εφαρμόζουν αύξηση 3% για αποθέματα συσκευών και για πρόνοιες οι οποίες απαιτούνται συγκεκριμένα στην περίοδο συντήρησης και σε αυτές δίδεται η δυνατότητα στους Προσφέροντες να θέσουν τις δικές τους τιμές ανά έτος συντήρησης. Συνεπώς, δεν προκύπτει άνιση μεταχείριση μεταξύ των προσφοροδοτών ως ο ισχυρισμός τους.

Το γεγονός ότι ο επιτυχών υπέβαλε σταθερό ποσό για την συντήρηση παρά τη πρόνοια της σημείωσης 5 δεν συνιστά ως ο ισχυρισμός τους παραβίαση ουσιώδους όρου, καθότι δίδεται η ευχέρεια στην περίπτωση που οι τιμές του «*European yearly average Harmonised Inflation Costumer Price Index (Yearly Average HICP index)*» δεν είναι διαθέσιμες να υπάρξει διαπραγμάτευση μεταξύ των μερών. Ούτε με τα όσα υπέδειξαν οι Αιτητές προκύπτει ότι έχει επηρεαστεί με οποιοδήποτε τρόπο η οικονομική κατάταξη των προσφορών.

Ως εκ τούτου, ούτε αυτός ο ισχυρισμός των Αιτητών ευσταθεί.

Οι Αιτητές, επίσης, υποστήριξαν ότι η τεχνική προσφορά του επιτυχόντα δεν πληροί συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές του διαγωνισμού, για τις οποίες η Αναθέτουσα Αρχή παρέλειψε να διεξάγει τη δέουσα έρευνα. Η σημείωση που φέρει κάθε σελίδα του Εντύπου 8 στο κάτω μέρος, σημείωσαν, είναι ενδεικτική ότι όλες οι παράγραφοι του Εντύπου αποτελούν ουσιώδεις όρους του διαγωνισμού. Σημείωσαν, ότι στη στήλη «statement of conformity» ο επιτυχών σημείωσε «yes» σε όλες τις παραγράφους παρά το γεγονός ότι δεν πληρούσε συγκεκριμένους όρους.

Η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ότι από τη σημείωση που φέρει κάθε σελίδα του Εντύπου 8 προκύπτει ότι όλος ο εξοπλισμός παραμένει ευθύνη του αναδόχου για όλο το διάστημα του έργου, περιλαμβανομένης και της συντήρησης. Για το λόγο αυτό, πρόσθεσαν, η Επιτροπή Αξιολόγησης έχει αποδεχτεί επουσιώδεις διαφοροποιήσεις που αφορούσαν εξοπλισμό για όλους του προσφέροντες συμπεριλαμβανομένων και των Αιτητών. Σημείωσε ότι η Επιτροπή Αξιολόγησης μεταχειρίστηκε το ίδιο και τους Αιτητές, διότι και αυτοί στη στήλη «statement of conformity» σημείωσαν «yes» παρά το γεγονός ότι δεν πληρούσαν κάποιες από τις απαιτήσεις. Η Επιτροπή Αξιολόγησης έλαβε υπόψη τις πραγματικές απαιτήσεις και στόχους του διαγωνισμού, κρίνοντας ως επουσιώδεις μικρές διαφοροποιήσεις των προσφερόντων οι οποίες δεν επηρεάζουν τη λειτουργία του συστήματος και δεν δημιουργούν οποιοδήποτε κίνδυνο για την Αναθέτουσα Αρχή.

Αναφορικά τώρα με τις συγκεκριμένες τεχνικές προδιαγραφές του Εντύπου 8 στις οποίες αναφέρθηκαν οι Αιτητές η θέση τους, όπως και η θέση της Αναθέτουσας Αρχής, έχουν ως εξής:

(α) Οι Αιτητές ισχυρίζονται ότι η προσφορά του επιτυχόντα δεν συμμορφώνεται με την απαίτηση του Inspectors and Contractors Unit 1.2.1.6 (VIII) γιατί δεν έχει παραχωρήσει μπαταρία η οποία να μπορεί να έχει 12 ώρες συνεχή λειτουργία.

Η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ότι παρόλο που δεν δηλώνεται η διάρκεια λειτουργίας της συσκευής με τέτοια μπαταρία, αντίστοιχες συσκευές από άλλο προσφέροντα με ίδιο μέγεθος μπαταρία έχουν 20 ώρες συνεχούς λειτουργίας. Σημείωσε δε ότι από άλλο σημείο της προσφοράς (σελ. 125) τεκμαίρεται ότι η χρήση της συσκευής θα γίνεται τόσο εντός οχήματος όσο και εκτός οχήματος με μπαταρία 4000 mAh,

(β) το προσφερόμενο thermal printer δεν συμμορφώνεται με τον όρο «all text and logos should be fully/highly legible» της παραγράφου 1.2.1.6(X).

Η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ότι το προσφερόμενο thermal printer συμμορφώνεται με τον όρο, διότι η συγκεκριμένη συσκευή παρουσιάστηκε επιτόπου στην Επιτροπή Αξιολόγησης 4 και 5.5.2015.

(γ) στο Annex 1, point 2.3.4.1 της προσφοράς του επιτυχόντα δεν εντοπίζεται αναφορά ότι τα προσφερόμενα inspectors and conductors φέρουν τη σήμανση CE ως η απαίτηση της παραγράφου 1.2.1.6(XVI).

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι στο φάκελο A. Participation Credentials and Technical Offer Sub-Envelope, 111. Technical offer, 6. Devices Technical Brochures Devices, σημείο 28, δίδονται από τον επιτυχόντα τα πλήρη τεχνικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης συσκευής όπου φαίνεται ότι φέρει CE mark.

(δ) το προσφερόμενο προϊόν δεν συμμορφώνεται με την απαίτηση 1.2.1.6(XX).

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι οι «Preloaded Non Reloadable Anonymous Smart Cards» χρησιμοποιούν το ίδιο πρωτόκολλο επικοινωνίας ISO 14443A/B (MIFARE) όπως και οι άλλες Smart Cards που ζητούνται στο διαγωνισμό - και επομένως, το προϊόν του επιτυχόντα συμμορφώνεται πλήρως με αυτή την απαίτηση.

(ε) δεν έχει συμπεριλάβει στην προσφορά του ο επιτυχών αντένα σύμφωνα με την τεχνική προδιαγραφή 1.2.2.5(4.1)(X), προσθέτοντας ότι στη σελ. 58 section B, Annex: Technical Description, Part 2 της προσφοράς ανέφερε ότι η παροχή τέτοιας

αντένας είναι «optional» χωρίς να αναφέρεται στο ίδιο το Έντυπο 8 ότι τέτοια παροχή είναι προαιρετική.

Η Αναθέτουσα Αρχή απάντησε ότι απαιτείται να προσφερθεί μια GPS/GSM αντένα για κάθε όχημα και αυτή μπορεί να προσφερθεί είτε στα πλαίσια του εξοπλισμού εισιτηρίου είτε στα πλαίσια της διαχείρισης στόλου. Ο επιτυχών, ως φαίνεται στη σελ. 101, Section B Annex: Technical Description of the system Part 1, προσφέρει τη συγκεκριμένη αντένα στα πλαίσια του εξοπλισμού εισιτηρίου. Το μόνο που δηλώνεται, πρόσθεσαν, από τον επιτυχόντα ως «optional» στη σελ. 58, Section B, Annex: Technical Description, Part 2 είναι το Wi-Fi interface.

(στ) οι προσφοροδότες έπρεπε να προσφέρουν CAN BUS MODULE (τεχνική προδιαγραφή 1.2.2.5(I)(III)). Ο επιτυχών δεν προσέφερε τη συγκεκριμένη απαίτηση ενώ στην προδιαγραφή 3.4.2.5 του Section B, Annex: Technical Description Part 2 αναφέρει ότι «on board unit has a CAN BUS port available, but not a module for integration».

Η Αναθέτουσα Αρχή υποστήριξε ότι σε περιγραφή της τεχνικής προσφοράς του επιτυχόντα για τη λειτουργικότητα του CAN BUS, υποστήριξε ότι πληρούνται οι απαιτήσεις του διαγωνισμού.

(ζ) Ο επιτυχών δεν συμμορφώνεται με την παράγραφο 1.2.2.5(1)(II) διότι στην προσφορά του επιτυχόντα δεν συμπεριλαμβάνεται Wi-Fi module στο on board computer προκειμένου να συνδέεται με την εξωτερική αντένα.

Η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμποντας στην παράγραφο 1.2.2.5(4.1)(IX), του Πίνακα 8 όπου αναφέρεται «short-range communication module (Wi-Fi) – if necessary for the functional operation of the system – based on bidding contractors solution», υποστήριξε ότι ο επιτυχών το παρουσιάζει ως επιλογή του πελάτη και επομένως πληροί τις απαιτήσεις του διαγωνισμού.

(η) σε σχέση με τις παραγράφους 1.2.2.5 (7)(III) - reporting central solution, 1.2.1.8(5)(II) - Clearing House Function, 1.2.1.11(XV)(i) - Backup Server/s – Data Storage, 1.2.1.14(III) - Sale Outlet και 1.2.1.5(3)(V) - Smart Card Validator οι Αιτητές περιορίστηκαν στο να αναφέρουν ότι δεν ικανοποιούνται οι σχετικές προδιαγραφές. Τουναντίον, στα σχετικά σημεία του Εντύπου 8 ο επιτυχών δηλώνει συμμόρφωση, ενώ η Αναθέτουσα Αρχή παρέπεμψε σε συγκεκριμένα σημεία της προσφοράς του επιτυχόντα.

Συγκεκριμένα σε σχέση με τη παράγραφο 1.2.2.5 (7)(III) - reporting central solution η Αναθέτουσα Αρχή παραπέμποντας στη σελίδα 211, Section B, Annex: Technical Description of the system, Part 2, σε συγκεκριμένες παραγράφους των σελίδων 282 – 283, υπέδειξε ότι όλες οι σχετικές απαιτήσεις του διαγωνισμού για δυνατότητα

παραγωγής αναφορών, σύγκρισης και παρέμβασης με στόχο τη βελτίωση της οδικής συμπεριφοράς του οδηγού επιτυγχάνεται πλήρως μέσα από το τι προσφέρει ο επιτυχών.

Περαιτέρω, αναφορικά με την παράγραφο 1.2.1.8(5)(II) - Clearing House Function, παραπέμποντας και πάλι σε συγκεκριμένες σελίδες υπέδειξε ότι δεν επηρεάζεται το ολοκληρωμένο σύστημα που προσφέρει ο επιτυχών.

Η Αναθέτουσα Αρχή σε σχέση με όλες τις κατ' ισχυρισμό αποκλίσεις της προσφοράς του επιτυχόντα από τεχνικές προδιαγραφές του Εντύπου 8 έδωσε εξηγήσεις με αναφορά σε σημεία της προσφοράς του επιτυχόντα στα οποία δεν κρίνουμε σκόπιμο να αναφερθούμε για το λόγο ότι όλα αφορούν σε τεχνικά ζητήματα.

Με βάση όλα τα πιο πάνω απορρίπτονται και οι ισχυρισμοί των Αιτητών για μη ικανοποίηση των τεχνικών προδιαγραφών από τον επιτυχόντα. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα ενώπιον μας στοιχεία η Αναθέτουσα Αρχή μεταχειρίστηκε το ίδιο όλους τους προσφοροδότες πάνω σε ίση βάση συμπεριλαμβανομένων και των Αιτητών δεχόμενη επουσιώδεις διαφοροποιήσεις κάποιων προδιαγραφών που δεν επηρέαζαν το αντικείμενο της σύμβασης. (βλ., μεταξύ άλλων, *Medcon Construction and Others v. Republic* (1968) 3 C.L.R. 535, στις σελ. 544 & 545, *Kounnas v. Republic* (1972) 3 C.L.R. 542, στη σελ. 546, *Leisureland Hotel Enterprises Ltd v.*

Κυπριακής Δημοκρατίας (1993) 3 Α.Α.Δ. 538 σελ. 542 και Πορίσματα Νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας 1929-1959, σελ. 430.)

Είναι πάγια νομολογημένο ότι το δικαστήριο δεν υπεισέρχεται σε πρωτογενή αξιολόγηση και/ή σε τεχνική αξιολόγηση των όσων υποβάλλονται για σκοπούς συμπλήρωσης τεχνικών προδιαγραφών προσφοράς. Το δικαστήριο επεμβαίνει μόνο αν διαπιστωθεί πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο ή ότι η διοίκηση έχει υπερβεί τα ακραία όρια της διακριτικής της εξουσίας. Δεν υπεισέρχεται σε έλεγχο θεμάτων τεχνικής φύσεως, που λήφθηκαν υπόψη από τη διοίκηση, εφόσον η διοίκηση, λόγω ειδικών γνώσεων, είναι ο καλύτερος γνώστης και κριτής (*Κουτσού ν. Κυπριακού Οργανισμού Τουρισμού (2001) 3 Α.Α.Δ. 311,314*). Ως θέμα γενικής αρχής, η κρίση της διοίκησης αναφορικά με θέματα τεχνικής φύσεως ή ειδικών γνώσεων είναι ανέλεγκτη. Στην *Podium Engineering ν. Δημοκρατίας (2008) 3 ΑΑΔ 430* αποφασίστηκε ότι η εξουσία της Αναθεωρητικής Αρχής Προσφορών είναι να ελέγχει μόνο τη νομιμότητα της απόφασης της Αναθέτουσας Αρχής και δεν επεμβαίνει στα ευρήματα επί των γεγονότων ιδιαίτερα σε κρίση της επί τεχνικών θεμάτων. Περιορίζεται στη εξέταση δηλαδή κατά πόσο έχουν τηρηθεί οι σχετικές νομικές και δικονομικές πρόνοιες και αν η απόφαση λήφθηκε σύμφωνα με τις αρχές του διοικητικού δικαίου.

Είναι κατάλληλο στάδιο εδώ να υπενθυμίσουμε ότι παρά το ότι οι όροι διαγωνισμού θεωρούνται ουσιώδεις οι επιμέρους όροι δυνατόν να διακρίνονται σε

ουσιώδεις ή επουσιώδεις ανάλογα με τη σημασία που κρίνονται ότι έχουν στην όλη συμμετοχή και διαδικασία του διαγωνισμού. (*Tamassos Tobacco Suppliers & Co v. Δημοκρατίας* (1992) 3Α.Α.Δ. 60).

Στην προκείμενη περίπτωση, οι ισχυρισμοί των Αιτητών για μη πλήρωση ορισμένων τεχνικών προδιαγραφών που περιλαμβάνονται στο Έντυπο 8, μέρος των οποίων έχουμε παραθέσει πιο πάνω για να καταδείξουμε τη φύση των ζητημάτων ως τεχνικών εκφεύγουν του ελέγχου μας.

Η σημείωση στην οποία αναφέρονται οι Αιτητές και η οποία έχει ως εξής:

«NB - All paragraphs are mandatory, shall be properly completed and the resulting tables shall be included in the tender. Where the Statement of Conformity for a specific requirement is “NO” the bidding contractor shall explain in detail how that requirement is provided for within their comprehensive TURN KEY SOLUTION”.

Ό,τι υποδεικνύει στους προσφοροδότες είναι να συμπληρώσουν όλες τις παραγράφους του Εντύπου 8. Εάν σε κάποια προδιαγραφή η απάντηση του προσφέροντα είναι αρνητική τότε θα πρέπει να εξηγήσει με λεπτομέρεια πώς η συγκεκριμένη προδιαγραφή ικανοποιείται μέσω της λύσης που προτείνει. Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω κρίνουμε ότι η σημείωση αυτή δεν μπορεί από μόνη της σε διαγωνισμό ως ο παρών με ιδιαίτερα εξειδικευμένο και ταυτόχρονα πολύπλοκο αντικείμενο να θεωρείται, ως ο ισχυρισμός των Αιτητών, ουσιώδης όρος του διαγωνισμού, αλλά ούτε η μη συμμόρφωση με κάποιες από τις προδιαγραφές που

περιλαμβάνονται στο Έντυπο 8 να μπορεί να οδηγήσει σε απόρριψη ολόκληρης της προσφοράς.

Η Αναθέτουσα Αρχή η οποία είναι στελεχωμένη με τεχνικό και επιστημονικό προσωπικό είναι σε πολύ καλύτερη θέση να κρίνει τη σημασία της σημείωσης του Εντύπου 8, το οποίο σημειωτέον αποτελείται από 112 σελίδες τεχνικών προδιαγραφών. Διαφοροποιήσεις από την ζητούμενη προδιαγραφή εφόσον από αυτές δεν επηρεάζεται η λειτουργία του συστήματος και του αντικειμένου της σύμβασης, κάτι που και πάλι αυτή είναι αρμόδια να κρίνει, δεν μπορούν να επηρεάσουν το κατά τα άλλα έγκυρο της προσφοράς του επιτυχόντα.

Έχουμε εξετάσει με μεγάλη προσοχή τόσο τις αναφορές των Αιτητών μερικές από τις οποίες χαρακτηρίζονται από γενικότητα όσο και τις θέσεις της Αναθέτουσας Αρχής και έχουμε μελετήσει το Έντυπο 8 το οποίο περιέχει τις τεχνικές προδιαγραφές της ζητούμενης ολοκληρωμένης λύσης που αφορά «*[.../ Complete Turn Key Integrated PT Telematics Solution and shall contain the following subsystems: i. Bus Fare Collection System ii. Fleet Management and Passenger Information System [...]*». Εκείνο το οποίο διαπιστώνουμε από το Έντυπο 8 είναι ότι αρκετές από τις τεχνικές απαιτήσεις καταγράφονται για διάφορα μέρη του εξοπλισμού και της ζητούμενης λύσης σε διάφορα μέρη του εντύπου με αποτέλεσμα η όποια προσπάθεια εξέτασης από εμάς των αποσπασματικών αναφορών των Αιτητών σε υποπαραγράφους των τεχνικών προδιαγραφών να

εμπεριέχει τον κίνδυνο δεδομένου ότι τα ζητήματα είναι εξειδικευμένα και αφορούν ολοκληρωμένη λύση να καταλήξουμε σε πεπλανημένα συμπεράσματα. Αντικείμενο του διαγωνισμού δεν είναι ένα απλό λογισμικό σύστημα αλλά ένα ολοκληρωμένο σύστημα για το οποίο και αν ακόμα ήθελε γίνει δεκτό ότι μερικές από τις τεχνικές προδιαγραφές δεν πληρούνται από την προσφορά του επιτυχόντα και πάλι αυτό δεν θα μπορούσε να μας οδηγήσει σε κατάληξη ότι δεν πληρούνται οι τεχνικές προδιαγραφές της ολοκληρωμένης λύσης.

Πέραν των πιο πάνω, ούτε υπάρχει ειδική πρόνοια για απόρριψη της προσφοράς στον όρο 8.3.1.2 – Technical Offer σε περίπτωση μη εκπλήρωσης και/ή διαφοροποίησης κάποιας από τις τεχνικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται στο Έντυπο 8. Ο όρος 8.3.1.2 (2) προνοεί, μεταξύ άλλων και στην έκταση που μας ενδιαφέρει ότι:

«A detailed presentation of the offered technical solution, in terms of products and of their technical characteristics, as well as in terms of the other individual requirements of the Contracting Authority, as these are specific in ANNEX II. TERMS OF REFERENCE – TECHNICAL SPECIFICATIONS. In particular, the Technical Offer shall contain the following:

1. Presentation of the offered products, through the completion of the Tenderer's technical response and compliance Table, in the format of the relevant Template contained in the Appendix to the Tender Documents (Form 8).»

Με βάση όλα τα πιο πάνω δεν κρίνουμε σκόπιμο να προβούμε σε εξέταση των υπόλοιπων λόγων ακύρωσης που προέβαλαν ενώπιον μας οι Αιτητές και αφορούν την προσφορά της εταιρείας Logicom Solutions Ltd αποφασίζουμε ομόφωνα ότι η προσφυγή απορρίπτεται και η προσβαλλόμενη απόφαση της Αναθέτουσας Αρχής επικυρώνεται.

Δεν επιδικάζονται έξοδα.